

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

**NATIONELL
PLATTFORM**
för arbete med naturolyckor

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014

Nationell plattform för arbete med naturolyckor

Verksamhetsberättelse 2014

Nationell plattform för arbete med naturolyckor

Verksamhetsberättelse 2014
Nationell plattform för arbete med naturolyckor

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Kontaktpersoner:

Mette Lindahl Olsson, mette.lindahl-olsson@msb.se, 010-240 51 27

Åke Svensson, ake.svensson@msb.se, 010-240 52 87

Janet Edwards, janet.edwards@msb.se, 010-240 51 08

Produktion: Advant Produktionsbyrå

Publ.nr: MSB811 - mars 2015

ISBN: 978-91-7383-537-4

INNEHÅLL

Abstract	6
1. Inledning	7
1.1 Syfte och mål	7
1.2 Bedömning av måluppfyllelse	8
2. Verksamhet	9
2.1 Genomförda aktiviteter	9
2.1.1 Möten inom den nationella plattformen	9
2.1.2 Kampanjen Making Cities Resilient	11
2.1.3 Nationellt dialogmöte	12
2.1.4 Deltagande i Post 2015-processen	13
2.1.5 Studieresa till Nederländerna	14
2.1.6 Gemensamt seminarium om IPCC:s anpassningsrapport.....	15
2.1.7 Forum för naturkatastrofer	16
2.1.8 Samordnad och användaranpassad geodata för arbete med naturolyckor	17
2.1.9 Geoteknisk sektorsportal för räddningstjänst	17
2.1.10 Nationell metodstudie för insamlingstekniker för grunda vatten	18
2.1.11 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering	19
2.1.12 Metodutveckling för indelning av vegetationen i brandklasser.....	20
3. Internationell samverkan	21
3.1 Samverkan inom Norden.....	21
3.2 Samverkan inom Europa	22
3.2.1 European Forum for Disaster Risk Reduction	22
3.3 Samverkan inom Europa – lokal nivå	22
3.4 Samverkan på global nivå.....	23
3.4.1 Studiebesök till och från andra länder.....	23
3.4.2 Internationella konferenser och möten.....	24
4. Rapportering till UNISDR	25
5. Ekonomi	25

ABSTRACT

MSB has the government assignment as a national focal point for the HFA and through a national platform and in collaboration with relevant agencies and organizations to improve coordination of efforts to prevent and mitigate the effects of natural disasters. Actions will aim to fulfill Sweden's obligations in the Hyogo Declaration and the Hyogo Framework for Action, the HFA. In Sweden's platform participated in 2014 20 agencies and organizations

In this report is presented both operations in the platform's agency network and activities connected to the MSB's task as focal point for the HFA. During the year, the agency network of the platform conducted three one-day meetings and two planning days with a field visit. The steering committee of the Directors-General convened in November at MSB in Stockholm.

Working groups have been formed for most of the activities presented in this report. The working groups have participated also representatives of other organizations and business organizations.

Among the activities in the platform can be mentioned:

The platform supports Swedish municipalities to join the campaign Making Cities Resilient. During the year, two Swedish municipalities joined the campaign. In total there are nine Swedish municipalities active in the campaign.

MSB has participated very actively in Post 2015 process for a new framework for disaster risk reduction. In April, in Stockholm, Sweden's second dialogue meeting was arranged. The results of the dialogue together with the results of the first dialogue, which was conducted in November 2012, were compiled in a report. The report is an important Swedish contribution to the UNISDR- process to develop a new framework for disaster risk reduction.

The agency network visited in September, The Hague and Rotterdam to learn more about how the Netherlands implementation of the HFA. The visit was hosted by Netherlands HFA focal point mr Corsmars Goemans. The study visit included a field trip to look at various mitigation measures, such the Maeslantkering to protect Rotterdam from flooding caused by storm - or spring floods from the North Sea.

Lantmäteriet (The Swedish mapping, cadastral and land registration authority) is leading an activity for better coordinated and more userfriendly geodata for dealing with natural disasters project carried out in collaboration between eight of the platform's authorities. The project has three stages; a producer and user analysis, a coordination and compiling phase and a communication phase. In the autumn of 2014 included data and comments from the authorities were listed and shared at a workshop.

The Swedish Maritime Board is leading a national study of methodology for gathering techniques for depth data in shallow waters. During the year several attempts with different measurement equipment were carried out along the coasts of Sweden. The study will lead to recommendations inter alia on the selection of cost-effective collection techniques and estimated costs and priorities of distances for a national survey of Sweden's shallow coastal areas and major rivers and lakes.

1. INLEDNING

MSB har regeringens uppdrag att genom en nationell plattform och i samverkan med berörda myndigheter och organisationer förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor. Åtgärderna ska syfta till att uppfylla Sveriges åtaganden i Hyogo-deklarationen och Hyogo Framework for action, HFA.

MSB är genom Mette Lindahl Olsson kontaktpunkt för det nationella åtagandet enligt HFA medan det övriga ansvaret för HFA i Sverige ligger på Utrikesdepartementet, UD.

Denna verksamhetsberättelse omfattar kalenderåret 2014. Under året har följande myndigheter och organisationer deltagit i myndighetsnätverket:

DELTAGARE	
Boverket	Socialstyrelsen
Energimyndigheten	Sida
Jordbruksverket	Sjöfartsverket
Havs- och vattenmyndigheten	Skogsstyrelsen
Lantmäteriet	SMHI
Livsmedelsverket	Statens geotekniska institut
Länsstyrelserna	Svenska Kraftnät
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Sveriges geologiska undersökning
Naturvårdsverket	Sveriges Kommuner och Landsting
Riksantikvarieämbetet	Trafikverket

1.1 Syfte och mål

Det övergripande syftet för Hyogo Framework for Action och uppbyggnaden av nationella plattformar för arbete med naturolyckor är att förluster i liv, sociala, ekonomiska och miljömässiga tillgångar orsakade av naturkatastrofer påtagligt ska ha minskat till år 2015.

Syftet med Sveriges plattform är att förbättra samordningen av arbetet med att förebygga och mildra effekterna av naturolyckor i Sverige.

Den förbättrade samordningen genom plattformen och de åtgärder som medlemmarna vidtar ska göra Sverige mindre sårbart för naturhändelser och öka samhällets förmåga att hantera naturolyckor. Plattformen är en arena för samverkan och stödjer genom sina aktiviteter medlemmarna och deras målgrupper på central, regional och lokal nivå med underlag i arbetet med att förebygga naturolyckor och anpassa Sverige till ett förändrat klimat.

Målet är att plattformens deltagare och i förlängningen deras målgrupper på central, regional och lokal nivå genom plattformens arbete ska uppleva:

- ökad kännedom om andra aktörers verksamhet inom området
- bättre samordnad utveckling och spridning av kunskap, metoder och data inom området
- en effektivare användning av resurser inom området
- ökade möjligheter till samverkan nationellt och internationellt konkret nytta av ett starkt nationellt nätverk.

1.2 Bedömning av målpuppfyllelse

Bedömningen är att den verksamhet som redovisas i denna verksamhetsberättelse lett till att syfte och mål med plattformen uppfyllts.

Samverkan och samordning har utvecklats genom dialog vid de gemensamma mötena i myndighetsnätverket och i samband med fältbesöket i Ådalen. Samverkan har också utvecklats inom ramen för de aktiviteter som bedrivits. Utöver de löpande aktiviteterna har majoriteten av de aktiviteter som genomförts haft tre eller fler deltagande organisationer och i fem av aktiviteterna har fem eller fler organisationer deltagit. I flera av aktiviteterna har dessutom referensgrupper använts för att ytterligare stärka förankring och spridning av kunskap. I aktiviteten kring mätning av grunda bottnar samverkar personella resurser, mätutrustning och fartyg från Sjöfartsverket och SGU.

Under 2014 har den verksamhet som bedrivs samordnad via plattformen kommunicerats vid till exempel Kartdagarna i Jönköping, GeoArena i Uppsala och Forum för naturkatastrofer på Försvarshögskolan i Stockholm.

De deltagande myndigheternas representanter har också verkat för spridning av kännedom om plattformen och plattformens verksamhet inom respektive organisation samt vid deltagande i nationella och internationella möten, konferenser och nätverk.

Genom nära samverkan med nätverket för portalen klimatanpassning.se och nätverket av klimatanpassningssamordnare vid länsstyrelserna har ytterligare spridning av resultat och förankring av plattformens arbete skett. Fler av deltagarna i plattformen deltar också aktivt i samverkansområdena inom det svenska krisberedskapssystemet och de aktiviteter som genomförs i plattformen med finansiering via anslaget 2:4 är beredda i samverkan med berört samverkansområde.

2. VERKSAMHET

2.1 Genomförda aktiviteter

2.1.1 Möten inom den nationella plattformen

Myndighetsnätverket har genomfört tre endagsmöten i Falun med länsstyrelsen i Dalarna som värd, i Uppsala med Livsmedelsverket som värd och i Norrköping med Sjöfartsverket som värd.

Två planeringsdagar med fältbesök har genomförts i Sandö med MSB som värd. Ola George, Murberget, Länsmuseum Västernorrland, Åke Gullersbo, Sollefteå kommun och Håkan Nordlander, Trafikverket, ledde fältbesöket. Gruppen åkte till Sollefteå och fick information om riskbilden och det förebyggande arbetet mot naturolyckor. På vägen besökte nätverket erosions-skadade fornlämningar och fick fyllig information om dessa av Ola George. Gruppen besökte också Trafikverkets beredskapsförråd i Sollefteå med bromateriel. Vid mötet informerade också Patrik Klingberg, lärare, MSB Sandö om de kurser som drivs på skolan med koppling till naturolyckor.

Arbetsgrupper har formerats för de aktiviteter som redovisas i denna verksamhetsberättelse. I arbetsgrupperna har deltagit även representanter för andra organisationer och näringslivet.

Styrgruppen sammanträdde den 13 november hos MSB i Stockholm. Inbjuden gäst var ambassadör Michael Frühling, Utrikesdepartementet. Michael poängterade att det arbete som myndigheterna i Sverige genomför kring katastrof-riskreducerande arbete är viktigt och att den sakkunskap som finns i myndighetsnätverket och styrgruppen bidrar till att forma Sveriges positioner i förhandlingarna om ett nytt ramverk.

Fredrik Linde, chef prognos och varningstjänsten SMHI, informerade om varningsprognoser och sommarens kraftiga nederbörd och höga temperaturer samt de rekord i blixregistreringar som skett under sommaren. Efter Fredriks presentation genomfördes en diskussion om erfarenheter efter framförallt skogsbranden i Västmanland i slutet av juli och början av augusti. Jan Wisén, enhetschef vid MSB inledde diskussionen med en översikt över förloppet och MSB:s insatser.

Åke Svensson, MSB presenterade förslag till uppdatering av handlingsplanen inför 2015. Styrgruppen godkände planen och gav myndighetsnätverket mandatet att efter det att kompletteringar i aktivitetsavsnittet genomförts godkänna den slutliga versionen vid sitt första möte 2015. Åke presenterade också förslag till innehåll i verksamhetsberättelsen för 2014. Styrgruppen godkände inriktningen och gav myndighetsnätverket mandatet att efter det att kompletteringar genomförts godkänna den slutliga verksamhetsberättelsen vid sitt första möte 2015.

Plattformens årliga planeringsdagar genomfördes på MSB:s utbildningsplats med fältbesök i Ådalen och Sollefteå.

Magnus Wallhagen från Sjöfartsverket informerade om arbetsläget i den aktivitet kring mätningar av grunda bottnar som genomförs i plattformen och avslutas under 2015. Försök med olika tekniker har genomförts i ett antal testområden. Försöksverksamheten fortsätter under 2015 och kompletteras med kostnadsberäkningar och utkast till prioriteringar av sträckor och områden.

På förslag från myndighetsnätverket tillstyrkte styrgruppen att Folkhälsomyndigheten och Kustbevakningen bjuds i som deltagare i plattformen från 2015.

2.1.2 Kampanjen Making Cities Resilient

Under året anslöt Ängelholms kommun och Vellinge kommun till UNISDR:s Making Cities Resilient-kampanj som syftar till att stärka implementering av HFA på lokal nivå. Detta innebär att nio svenska kommuner deltar i denna internationella kampanj. Flera andra svenska kommuner har också visat intresse att gå med men vill först förankra idén i sin kommun.

I maj genomförde inom ramen för kampanjen ett utbyte mellan Ängelholms kommun, Malmö stad och Amadora, Cascais och Lissabon i Portugal. Temat för utbytet var *Hazard and Vulnerability Assessments and Risk Awareness*. Det andra utbytet med samma tema genomförs maj 2015 då svenska experter från MSB samt Ängelholms kommun besöker Portugal. Utbytet finansieras inom ramen för EU:s *Exchange of Experts* program.

Samverkan har pågått under flera månader mellan MSB, Göteborgs kommun, svenska forskare och motsvarande partners i Louisiana, USA för att planera det ett utbyte inom ramen för kampanjen. Utbytet mellan Göteborg-New Orleans fokuserar på framförallt skydd av samhällsviktig verksamhet. Detta utbyte är Sveriges första inom ramen för kampanjen, då forskare och praktiker möts för att diskutera katastrofriskreducering.

Maria Birgander och Camila Palmér av Ängelholms kommun diskuterar åtgärder mot stranderosion med Pedro Mendonça, José Oliveira, Maria João Telhado, Luís Carvalho, och Patricia Pires från Portugal.

2.1.3 Nationellt dialogmöte

Sveriges andra dialogmöte om ett nytt ramverk hölls den 1 april i Stockholm. Ett 40-tal representanter för tre departement i regeringskansliet, myndigheter i den nationella plattformen, kommuner, branchorganisationen Svensk Försäkring, Svenska Röda Korset, forskningsmiljöer och SAAB AB deltog i mötet. Moderator för mötet var Sveriges nationella HFA-kontaktpunkt Mette Lindahl Olsson, MSB. Huvudtalare var Helena Lindberg, generaldirektör i MSB och ordförande i styrgruppen för Sveriges nationella plattform. Som metod användes två omgångar med dialogdukar, en på förmiddagen och en på eftermiddagen, med sex frågor på varje duk och sex deltagare vid varje dialogbord. Varje session inleddes med ett antal inspirerade presentationer med koppling till dukarnas teman. Resultaten från dialogen har tillsammans med resultaten av den dialog som genomfördes i november 2012 samlats i en rapport.

Sveriges andra dialogmöte om Post 2015 genomfördes i april på Münchenbryggeriet i Stockholm.

Rapporten utgör också den samlade dokumentationen av Sveriges två dialoger i Post 2015-processen. Dialogerna har varit mycket uppskattade av deltagarna och har samlat en bredd av representanter för olika aktörer verksamma i Sveriges arbete med att förebygga och hantera negativa konsekvenser av naturhändelser (DRR). Rapporten har översatts till engelska och har utgjort ett viktigt svenskt bidrag till UNISDR:s process för att utarbeta ett nytt ramverk för katastrofriskreducering.

2.1.4 Deltagande i Post 2015-processen

MSB har under året bistått med sakkunskap i arbetet för beredning av EU-kommissionens ståndpunktspapper inom CPC och FN:s process mot ett nytt ramverk som väntas beslutas i Japan i mars 2015. Frågorna har också varit uppe för konsultation/information vid alla möten med myndighetsnätverket i den nationella plattformen.

Rapporten från Sveriges två nationella dialogmöten har varit viktig som ingångsvärden i Post 2015-processen och som underlag för de två förberedande förhandlingarna om nytt ramverk för katastrofriskreducering (PrepCom) för alla FN:s medlemsländer och andra aktörer som hållits i juli respektive oktober. Utrikesdepartementet (UD) bistått av Försvarsdepartementet och MSB har deltagit inför och vid dessa möten. Underlaget som arbetats fram inför dessa har också varit viktiga ingångsvärden i arbetet med EU-kommissionens ståndpunktspapper kopplat till förslaget till ett nytt ramverk. Ståndpunktspapret beslutades före sommaren.

Vid styrgruppsmötet i den nationella plattformen den 13 november hos MSB i Stockholm var temat bland annat kommande ramverk. Vid mötet presenterade ambassadör Michael Frühling från UD, som företräder Sverige vid förhandlingarna, och Mette Lindahl Olsson, MSB, hur förhandlingarna kommer gå till, innehållet i liggande förslag till nytt ramverk och vilka frågor som förs fram som viktiga från svensk sida.

Även inom European Forum for Disaster Risk Reduction, EFDRR, har frågorna diskuterats och underlag utarbetats bland annat vid ett extra EFDRR-möte på UNISDR i Bryssel i mars där utvecklingen av EFDRR i förhållande till post HFA 2015, hur EFDRR kan stödja processen mot ett nytt ramverk, EU kommissionens framtida stöd för peer review och införandet av det nya ramverket med mera diskuterades. EU-medel kommer att avsättas i budgeten för civilskyddssamarbetet för att kunna genomföra 4-5 peer review/år inom olika områden, bland annat av ländernas HFA-arbete. Sverige har i samband med detta möte, precis som vid EU:s HFA post 2015 konsultation i december 2013 och i samband med GD-möte inom civil protection 2013 meddelat intresse av att utvärdera Sveriges HFA-arbete under 2015. MSB och SGU deltog också i ett EU expertmöte om peer reviews i Bryssel i maj.

MSB deltog vid EFDRR:s årliga möte i Milano i oktober där bland annat förslaget till nytt ramverk, nationell samordning och framtida roll för nationella plattformar, UNISDR:s och EU:s stöd till diskuterades.

Sverige fick genom MSB förfrågan från EU-kommissionen i mitten av maj om vi kunde tänka oss att utvärderas genom peer review hösten 2014. Medel fanns tillgängliga och Sverige ses som ett land som kommit långt och som kommissionen gärna ser engagerar sig i fortsatt utveckling av peer review som instrument för utvärdering. Frågan diskuterades vid nationella plattformens myndighetsmöte 20 maj och mötet var överens om att det skulle vara berikande och att tid hos myndigheter/organisationer skulle kunna avsättas för att få Sveriges HFA-arbete utvärderat. MSB beslutade dock att avstå utvärdering 2014 men intresse kvarstår för utvärdering under 2015.

Deltagande har under året också skett i UNISDR Advisory group för det nya ramverket.

Sverige och det arbete vi bedriver inom området får mycket positiv feedback från kommuner, andra länder, EU, UNISDR och andra aktörer och arbetet lyfts ofta upp som gott exempel på strukturerad och behovsprövad samverkan och att vi besitter stor kunskap som vi är öppna att dela med andra.

2.1.5 Studieresa till Nederländerna

Flera deltagare i myndighetsnätverket i plattformen besökte i september Den Haag och Rotterdam för att lära sig hur Nederländerna inför HFA. Värd för besöket var Nederländernas kontaktpunkt Corsmars Goemans. I studiebesöket ingick en fältresa för att titta på olika riskreduceringsåtgärder, exempelvis Maeslantbarriären som ska skydda Rotterdam från översvämningar orsakade av storm- eller vårflooder från Nordsjön. Sveriges nationella plattform erbjuder ett motsvarande utbyte i Sverige under 2015 för medlemmar i Nederländernas nationella plattform.

Plattformens myndighetsnätverk besökte i september bland annat Rotterdam i Nederländerna. Från vänster: Åke Svensson, MSB, Anna Hedenström, SGU, Cormars Goemans, Janet Edwards, MSB, Tobias Markensten, Jordbruksverket, Catrin Molander, Jordbruksverket, Anna Nyman, MSB, Tor Borinder, Naturvårdsverket, Gunilla Nyberg, Svenska Kraftnät, Anders Rimne, Boverket, Lena Bram, SMHI, Per-Erik Nyström, Livsmedelsverket, Erika Hedhammar, Riksantikvarieämbetet.

Meteorologen Per Holmgren, Malin Mobjörk, FOI och Mette Lindahl Olsson, MSB diskuterade klimatförändringar på IPCC-seminariet.

2.1.6 Gemensamt seminarium om IPCC:s anpassningsrapport

Den 31 mars släppte IPCC:s andra arbetsgrupp sin rapport *Climate Change 2014: Impacts, Adaptation and Vulnerability* i Yokohama, Japan. För att öka tillgängligheten och möjligheten till att resultaten i IPCC:s rapport tas tillvara i det svenska anpassningsarbetet genomfördes samma dag ett seminarium kring klimatanpassning i Stockholm.

Arrangörer var Stockholm Environment Institute (SEI) och Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning i samarbete med Nationell plattform för arbete med naturolyckor. Seminariet finns dokumenterat genom filminspelning och är tillgängligt på klimatanpassning.se. Närmare 200 personer infann sig för att lyssna på presentationerna och delta i diskussionerna. Deltagarna representerade offentliga förvaltningar, näringsliv och frivilligorganisationer.

Bland annat berättade Richard Klein, SEI som är medförfattare till rapporten, om klimatförändringarnas globala effekter och om möjliga anpassningsåtgärder. Henrik Carlsen, SEI, visade hur klimateffekter i omvärlden påverkar oss i Sverige.

Föreläsningarna följdes av en diskussion om det svenska arbetet för att möta indirekta konsekvenser av globala förändringar. I panelen medverkade bland andra Mette Lindahl-Olsson, MSB, Maria Sunér Fleming, Svenskt Näringsliv och Pär Holmgren, samhällsdebattör och tidigare meteorolog på SVT. I panelen medverkade även representanter för forskningen, näringslivet och Jordbruksverket.

Forum för naturkatastrofer genomfördes i mitten av november på Försvarshögskolan i Stockholm. Arrangörer var CNDS, MSB och Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI. Närmare 200 personer infann sig för att lyssna på föreläsningar om intressanta forsknings- och utvecklingsprojekt men också om konkreta exempel på hantering av till exempel skogsbränder och översvämningar.

2.1.7 Forum för naturkatastrofer

Forum för naturkatastrofer genomfördes på Försvarshögskolan, Stockholm, den 18-19 november. Konferensen anordnas för tredje året i rad. Arrangörer var CNDS, MSB och Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI. Konferensen dokumenterades genom filminspelning. Plattformen deltog genom sekretariatet vid MSB i planeringen av konferensen.

Naturolyckor och klimatanpassning var temat för årets upplaga av Forum. Den genomgående frågan för konferensen handlade om hur forskning och praktik kan mötas och dra nytta av varandra i det fortsatta arbetet med att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Många röster höjdes också för att betona vikten av forskningsprojekt med deltagande från olika vetenskapliga discipliner.

Konferensens första dag hade fokus på svenska förhållanden. Under konferensens andra dag vidgades perspektiven till att även omfatta internationella perspektiv och inte minst Sveriges roll i det globala arbetet med klimatanpassning och kapacitetsutveckling. Närmare 200 personer infann sig för att lyssna på föreläsningar om intressanta forsknings- och utvecklingsprojekt men också om konkreta exempel på hantering av till exempel skogsbränder och översvämningar. Deltagarna representerade offentliga förvaltningar från alla nivåer. Representanter från både näringsliv och frivilliga organisationer fanns också på plats.

2.1.8 Samordnad och användaranpassad geodata för arbete med naturolyckor

Syfte och mål med projektet, som genomförs under perioden 2014-2015, kan delas in i två huvudområden, dels syftar det till att underlätta för användaren genom att inventera och sammanställa de geodata som finns inom området som detta projekt inriktats mot (ras, skred och översvämningar) och dels syftar det till att lyfta fram områden med potential att förbättras hos geodataproducenterna. Projektet genomförs i samarbete mellan åtta av plattformens myndigheter under Lantmäteriets ledning. Projektet har tre steg; en producent- och användaranalys, en samordnings- och pake-teringsfas och en kommunikationsfas.

Projektet startade upp i augusti 2014 och har under hösten utarbetat metod och avgränsningar, haft kontakt med utvalda myndigheterna, intervjuat och diskuterat geodata. Data och synpunkter från myndigheterna har listats och sammanställts samt presenterats vid en workshop. Några användarkontakter har tagits och användare bjöds in att presentera hur de arbetar med geodata på workshopen.

En innehållsidé för användarhandledningen är presenterad för styrgruppen och det första användarfall har bestämts, kontakt är tagen med Helsingborgs kommun. Vidare har kontakt etablerats med relaterade projekt för möjligheter till synergier och för att undvika dubbelarbete. En arbetsrapport för 2014 på drygt 50 sidor finns tillgänglig från projektet.

Under 2015 kommer arbetet med användarhandledningen att slutföras. Ett flertal användarfall ska dokumenteras och fungera som goda exempel och inspiration i användarhandledningen. Det kommer även att hållas en workshop och en enkätundersökning planeras för att samla in synpunkter och erfarenheter.

2.1.9 Geoteknisk sektorsportal för räddningstjänst

Geoteknisk sektorsportal är en tjänst inom den nationella Geodataportalen som ger information om utförda geotekniska undersökningar i Sverige. Tjänsten har utvecklats inom ett tidigare projekt inom den Nationella plattformen där SGI svarar för Branschens Geotekniska Arkiv som är ett arkiv över utförda geotekniska undersökningar och innehåller geotekniska grunddata från borrhningar. Uppgifterna är fritt tillgängliga via Geodataportalen och WMS-exponeringen av borrhål ger praktiserande geotekniker ett bra verktyg och underlag för planering av (och i bästa fall ersättning av) nya kostsamma borrhningar. För mer information se <http://gis.swedgeo.se/startgsp/>.

Föreliggande projekt, som genomförs under perioden 2014-2015, syftar till att vidareutveckla Branschens Geotekniska Arkiv med ytterligare tjänster/webbapplikationer till stöd för räddningstjänsten i samband med risk för eller inträffade naturolyckor. Det genomförs i samarbete mellan fem av plattformens medlemmar under Lantmäteriets ledning. Målet är att tolkningen/identifieringen av områden där speciellt känsliga geotekniska förhållanden råder ska underlättas via signalering/visualisering med färg-/symbolsättning. Detta bedöms kunna bli ett värdefullt stöd för geotekniker/

geolog och räddningstjänsten i arbetet med att på plats ge en lägesbild som underlag för räddningstjänstens åtgärder.

Under 2014 har tjänster och webbapplikation anpassad för räddningstjänsten och stödjande geotekniker utvecklats av SGI baserat på en behovsinventering. Den så kallade fältapplikationen har också testats av användare med gott resultat. SGU har bidragit med tematisering av vissa WMS:er och har även tagit fram en produktspecifikation till sårbarhetskarta för grundvatten. För mer information se <http://gis.swedgeo.se/rtjl/>.

Under 2015 kommer vidareutveckling ske av anpassade webbapplikationer och fortsatta tester och utvärderingar tillsammans med användare. Vidare kommer utbildnings- och informationsmaterial att tas fram.

2.1.10 Nationell metodstudie för insamlingstekniker för grunda vatten

Fyra testområden valdes ut för mätning under hösten 2014. För två av dessa områden kommer mätningarna att genomföras först våren 2015. De genomförda testerna visar på svårigheterna med att genomföra mätningen i de grunda områdena. Det utvalda området utanför Landskrona visade sig ha en stor och kraftig beväxning av Ålgräs som står upp omkring 1,5 m från botten vilket medför mycket störningar i ekolodsdata. Dessa gräsängar kan även urskiljas i laserbatymetridata från SGU:s projekt Skåne Strand, som projektet har tillgång till över samma område. På grund av att gräset ger en dålig reflektivitet av det gröna lasersljuset blir det väldigt många

Sjöfartsverkets mindre enhet Petter Gedda som deltar i Grunda vatten projektet. Här utrustad med bland annat akustiskt sjömätningssystem i uppfällt läge (Klein 5000V2-Bathy).

missade djupdetektioner. Troligen skulle resultatet blivit mycket bättre om mätningen istället utförts tidigt på våren då sjögräset normalt ligger mer längs botten.

Över de två områdena Arkö och Påskallavik har projektet beställt en förkartering från företaget Hydrographica som specialicerar sig på att göra karteringar med hjälp av flygfotogrametrisk stereotolkning. I projektet finns även tillgång till den nationella karteringen av strandlinjen som Lantmäteriet gör på uppdrag av Sjöfartsverket med en liknande metod. Planen är nu att dessa resultat skall jämföras och att förkarteringen senare skall jämföras med de erhållna mätresultaten.

Projektgruppen kommer i mitten av april att få en demonstration av ett nyutvecklat interferometriskt multibeamsystem speciellt framtaget för mätning på grunda vattenområden och eventuellt kommer projektet att kunna låna systemet för att använda i testområdet vid Arkö 2015.

Projektet har under 2014 samlat in en del miljöinformation som kommer att ligga till grund för vidare analyser av inom vilka områden det kan vara lämpligt att genomföra laserbatymetrimätningar. Även isförhållanden med mera kommer att användas i analyserna då det tyvärr är så att tiden när vattnet är som klarast för lasermätning i Norrland infaller mitt i vintern.

2.1.11 Möjligheter att minska stabilitetsrisker i raviner och slänter vid skogsbruk och exploatering

Projektet är föranlett av de problem som främst Trafikverket upplevt med att skogsavverkningar eller annan typ av markexploatering ger upphov till bland annat bortspolningar av vägar på grund av igensättningar av trummor orsakade av slamströmmar samt förändrade vattenflöden.

Målet för projektet är att finna en metodik att identifiera de områden som har förutsättningar för att ovanstående problem kan uppkomma och att föreslå vägar för etablering av samverkan mellan olika myndigheter samt privata intressen för att i möjligaste mån eliminera problemen. Ytterligare ett mål för projektet är att klarlägga de ansvarsförhållanden som råder.

Projektet har sammanställt tillgängliga studier och fakta kring problematiken, både från Sverige och internationellt. Styrgrupp med deltagande från SGI, MSB, SGU och Skogsstyrelsen utöver Trafikverket har etablerats och träffats ett flertal gånger under året och arbetsgruppen har tagit fram en arbetsplan med tillhörande kommunikationsplan.

Arbetsgruppen har genomfört i oktober en studieresa över två dagar till Tyrolen i Österrike. Syftet med resan var att inhämta kunskap om och se i praktiken hur man arbetar förebyggande med risker för ras, slamströmmar och erosion inför förändringar av markförhållanden i Österrike samt att knyta värdefulla kontakter. Gruppen träffade representanter för organisationerna *Austrian Service for Torrent and avalanche control* och *Federal Research Centre for Forests, Department of Natural Hazards* som hade förberett studiebesök och visade runt på flera intressanta platser. I ett område hade stabiliteten försämrats på grund av att många träd blåst ner i en storm och där fick vi se några olika typer av skyddande åtgärder längs en skogsbilväg i området

Arbetsgruppen genomförde i oktober en studieresa till Tyrolen i Österrike. Från vänster: Anja Lomander, Skogsstyrelsen, Kristian Schoning, SGU, Agne Gunnarsson, Trafikverket, Karin Lundström, SGI, Margareta Nisser-Larsson, MSB, Leopold Stepanek, Austrian Service for Torrent and avalanche control, Gerhard Markart, Federal Research Centre for Forests, Department of Natural Hazards.

och diskuterade metoder för avverkning och byggande av skogsbilvägar. I ett annat område hade en slänt skredat och där hade man stabiliserat området genom avvattning, dränering, energidämpande trappor och etablering av vegetation.

Sammanfattningsvis kunde gruppen konstatera att man driver skogsbruk i Österrike i många branta slänter men att det görs med noggrann planering och efter tillstånd och med övervakning från myndigheter. De största problemen vid förändringar i branta områden är vatten. Stora resurser läggs på planering och genomförande av avvattning, omledning och flödesdämning. Metoder de använder för att minska riskerna kan även användas i Sverige. Kontakter med externa intressenter har tagits och en första workshop med dessa genomförs under januari 2015.

2.1.12 Metodutveckling för indelning av vegetationen i brandklasser

MSB har lagt en beställning till Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, för att studera brandklassificering. Ett projektarbete med Metria och SLU för metodutveckling har inletts med en litteraturstudie och en workshop över en dag. SLU har även besökt USA/Kanada samt hämtat in kunskap efter skogsbranden i Västmanland.

Projektets tidsplan har förlängts med ett år då branden i Västmanland gjort det svårt under 2014 för flera inblandade aktörer att få tid att delta i arbetet. Projektet kommer också att samordnas med andra projekt då intresset att studera modeller för brandspridning i skog väckts efter sommarens skogsbränder.

3. INTERNATIONELL SAMVERKAN

3.1 Samverkan inom Norden

Det informella nätverket mellan Sverige, Norge och Finland har under året inte genomfört något gemensamt möte. Samverkan har istället skett vid möten inom ramen för dialog kring det nya ramverket samt vid EFDRR:s årliga möte, i år i Madrid. MSB har också besökt DSB i Norge och diskuterat gemensamma utmaningar inom område klimatanpassning och naturolyckor. I mars träffades Norge, Sverige och Danmark på Arlanda i Sverige i ett möte för att utbyta erfarenheter av nationella plattformar och införandet av HFA.

I mars träffades Norge, Sverige och Danmark på Arlanda i Sverige i ett möte för att utbyta erfarenheter av nationella plattformar och införandet av HFA. Från vänster: Dag Olav Högvold, DSB, Norge, Morten Korslund, DEMA, Danmark, Sine Tarby Christensen, DEMA, Danmark, Janet Edwards, MSB, Sverige, Erling Kvernevik, DSB, Norge. I mötet deltog också Åke Svensson, MSB, Sverige.

Plattformens sekretariat vid MSB deltog i det årliga mötet i EFDRR i Madrid i Spanien. Här ses Mette Lindahl Olsson, MSB i samspråk med till vänster Paola Albrito, chef för UNISDR:s Europakontor i Bryssel och Stefanie Danneman, även hon vid UNISDR i Bryssel.

3.2 Samverkan inom Europa

3.2.1 European Forum for Disaster Risk Reduction

Plattformens sekretariat deltog i det årliga mötet i European Forum for Disaster Risk Reduction (EFDRR) i Madrid i Spanien. Mette Lindahl Olsson deltog i en session om förberedelser inför världskonferensen om katastrofriskreducering som äger rum mars 2015 i Sendai, Japan. Under året har Sverige lett arbetet i EFDRR:s arbetsgrupp 2 om implementering av HFA på lokal nivå. Årets aktivitet för arbetsgruppen var att producera en film som redovisar några exempel på HFA på lokal nivå. Filmen har lanserats på YouTube och visades under mötet.

3.3 Samverkan inom Europa – lokal nivå

Anna Sjödin, översvämningssamordnare, Karlstads kommun, deltog i september i UNISDR:s styrgruppsmöte för Making Cities Resilient-kampanjen. Möte ägde rum i Salford Quays, Manchester, Storbritannien. Under mötet fick deltagarna från lokal nivå möjligheter att kommentera utvecklingen av kampanjen.

I juni ledde Janet Edwards från nationella plattformens sekretariat en session om katastrofriskreducering under EU:s strategi för Östersjöregionens 5:e forum. Styrgruppen för forumet vill fortsätta samverka med nationella plattformen för att öka medvetenhet om DRR under kommande EU SBSR-evenemang.

Arvikas kommun och Jönköpings kommun som är med i Making Cities Resilient-kampanjen fick EU delfinansiering för att delta i ett EU-projekt som heter *Managing Urban Risks in Europe: Implementation of the City Disaster Resilience Scorecard* och som finansieras av *EU:s instrument: Civil Protection Prevention and Preparedness Projects*. Projektet ska pröva UNISDR:s Scorecard för att mäta kommunernas resiliens mot naturkatastrofer. Salford (Manchester) och Stoke-on-Trent i UK, Portugal civilskyddsmyndighet (ANCP), Amadoras kommun i Portugal och UNISDR är också partners i projektet.

3.4 Samverkan på global nivå

3.4.1 Studiebesök till och från andra länder

MSB tog i oktober emot ett studiebesök från Mexiko som planerar etablera ett nationellt centrum för resiliens. Programmet för besöket hölls samman av sekretariate för den nationella plattformen. Den mexikanska delegationen leddes av Carlos M. Valdés González, generaldirektör för SEGOB. Vid besöket medverkade bland andra Kerstin Konitzer, SMHI:s representant i plattformens myndighetsnätverk. Besökte varade i tre dagar och många representanter från hela MSB:s verksamhet samt IVL, SEI och Stockholms Resilience Centre vid Stockholms universitet medverkade för att skapa ett kärnfullt program.

I november fick sekretariatet för nationella plattformen besök av Kristin Baja från Baltimore Maryland i USA som jobbar med klimatanpassning, hållbar utveckling och katastrofriskreducering. Besöket var ett resultat av

Vid studiebesöket från Mexiko deltog bland andra från vänster: David Luna Cortés, Assistant Director of Programs and Strategies with Federal Public Administration, Dr. Rogelio Conde García, General Director of Liaison in matter of civil protection, Ph.D., Mr. Agustín Gasca Pliego, Ambassador of Mexico in Sweden, Helena Lindberg, generaldirektör, MSB, Dr. Carlos Miguel Valdés González, General Director of the National Center of Disaster Prevention (CENAPRED), Håkan Marcusson, MSB, Alejandra Andersson, MSB, Jacob Wernerman, MSB.

en klimatanpassningsworkshop i Washington D.C. i juni 2014 som anordnades i samband med MSB:s avtal med *Department of Homeland Security*. Under workshopen föreläste Karlstads kommun och Karlstads universitet, Centrum för klimat och säkerhet (CCS) om sitt arbete med forskning och åtgärder för att reducera risk för naturkatastrofer. Karlstads kommuns deltagare till workshopen besökte Hoboken, New Jersey under detta studiebesök till USA och fick lära sig om hur kommunen hanterade stormen Sandy (oktober 2012) och de åtgärder som har vitagits sedan dess.

3.4.2 Internationella konferenser och möten

Fredric Jonsson, avdelningschef på Trygghet och säkerhet i Jönköpings kommun, deltog i ett internationellt möte i Genève i december om indikatorer för lokalt katastrofriskreduceringsarbete. På grund av hans långa erfarenheter av indikator för riskhantering, blev han Europas representant i detta föreberedelsemöte inför världskonferensen om katastrofriskreducering in Sendai, Japan. Fredric presenterade de verktyg som används av kommuner för rapportering av resiliens mot katastrofer, vilka krav som ställs, fördelar, luckor och hur resultatet kan användas. Mötet syftade till att förstå kommunernas behov av och framgångar med rapportering.

4. RAPPORTERING TILL UNISDR

Under våren kraftsamla alla myndigheter i Sveriges nationella plattform kring rapportering till UNISDR om implementering av Hyogo Framework for Action under en 2 årsperiod. Ländernas rapporter innefattar allt som görs för att uppfylla intentioner i HFA inte enbart det som nationella plattformen driver. Även nationella policys, program, utredningar och liknande som berör katastrofriskreducering rapporteras. Rapporten täcker alla nivåer internationell, nationell, län, och lokal och är ett sätt för FN-länderna att göra en självuppskattning av de framgångar och brister som finns.

5. EKONOMI

MSB har svarat för kostnader för arbetet med att vara kontaktpunkt för HFA samt för plattformens sekretariat, administration, övergripande information och kommunikation. Övriga myndigheter och organisationer svarar för sina kostnader för medverkan.

För verksamhetsåret 2014 har plattformens verksamhet (sekretariat och aktiviteter) finansierats av MSB med knappt 1 miljon kronor. Ingående myndigheter har finansierat egen tid och reskostnader. De myndigheter som varit värdar för myndighetsnätverkets möten har stått för kostnader för förtäring vid dessa möten.

Aktiviteter som initieras inom plattformen har finansierats genom överenskommelser i myndighetsnätverket i varje särskilt fall, genom samverkan med andra organisationer (i Sverige eller internationellt) eller genom deltagaravgifter.

Aktiviteter som normalt ligger inom en myndighets ansvarsområde genomförs och finansieras av myndigheten och ingår i HFA-rapporteringen, men redovisas inte i verksamhetsberättelsen.

